

Protokół

z postępowania wyjaśniającego przeprowadzonego w wykonaniu polecenia Prezesa Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 26 lutego 2008 r., w Zakładzie Poprawczym w Sadowicach w dniu 10 marca 2008 r.

1. Postępowanie wyjaśniające prowadzili:
 - Sędzia Sądu Okręgowego Beata Zientek – wizytator ds. rodzinnych i nieletnich;
 - Sędzia Sądu Rejonowego Benedykta Gabryś – sprawująca nadzór nad Zakładem Poprawczym w Sadowicach;
 - Starszy wizytator Tadeusz Świtoń – Kierownik Okręgowego Zespołu Nadzoru Pedagogicznego przy Sądzie Okręgowym we Wrocławiu.

2. Postępowanie przeprowadzone zostało w związku z pismem Biura Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 19 lutego 2008 r..

3. W trakcie postępowania wyjaśniającego podjęto następujące czynności:
 - przeprowadzono rozmowy indywidualne z nieletnimi:

 - przeprowadzono rozmowę z Dyrektorem Zakładu Poprawczego – Panem Zbigniewem Stępnem oraz zwrócono się z prośbą o przedstawienie pisemnego oświadczenia odnośnie zarzutów zawartych w Sprawozdaniu Biura Rzecznika Praw Obywatelskich;
 - przeprowadzono rozmowę ze strażnikiem ZP – Panem Zenonem Pawlą;
 - przeprowadzono rozmowę z kierownikiem internatu ZP – Panem Andrzejem Duczmalem;
 - zbadane akta osobowe w/w nieletnich – teczki „B”;
 - zbadano księgę pobytu wychowanków w izbie przejściowej.

W załączeniu wizytujący przedstawiają oryginały protokołów z rozmów z nieletnimi, ze strażnikiem i kierownikiem internatu oraz dla czytelności przepisane na komputerze odpisy, a nadto, złożone przez dyrektora ZP w Sadowicach oświadczenie.

4. Wyniki postępowania.

Na podstawie wyników przeprowadzonych czynności, należy stwierdzić, że nie potwierdziły się zarzuty dotyczące złego traktowania nieletnich przez pracowników pedagogicznych placówki, gdyż nieletni i wycofali się z tych twierdzeń. Jedynie nie wyjaśnioną kwestią jest uderzenie w twarz nieletniego przez strażnika, który się do tego nie przyznaje. Strażnik potwierdził jedynie fakt zabrania nieletniemu papierosów.

Nieletni konsekwentnie przyznał, że napisał list do Rzecznika Praw Obywatelskich pod wpływem złości i chęci zrobienia na złość dyrektorowi. W czasie rozmowy z nieletnim było wyraźnie widać, że chce się on ze wszystkiego wycofać, stwierdził, że to było dawno i chciałby, żeby już o tym nie mówić. W końcowej części rozmowy, co znajduje wyraz w protokole zeznań, nieletni stwierdził, że nie zdawał sobie sprawy z konsekwencji swojego działania. Jednak protokół z zeznań nieletniego nie odzwierciedla chęci wycofania się ze wszystkich zarzutów. Nieletni, podtrzymuje zarzut dotyczący zaginięcia garderoby, próbował skierować rozmowę na inne tory uciekając od tematu zasadniczego. Chciał mówić o swoich zainteresowaniach plastycznych, o obrazach, które maluje. Podkreślił, że jest już innym człowiekiem, że areszt go zmienił. Jednak w przyszłości chciałby żyć uczciwie. Nieletni sprawiał wrażenie, że nie zdaje sobie sprawy z wagi problemu.

Drugi z nieletnich – w początkowym okresie, nie chciał rozmawiać na ten temat, odwołał wszystkie swoje pomówienia. Jest to chłopiec, który po pobycie w areszcie śledczym, w opinii pracowników, awansował w strukturach nieformalnych, czuje się ponad prawem, swoją przyszłość widzi w więzieniu, po chęci dokonania zemsty za śmierć brata. Bliżej sylwetkę nieletniego scharakteryzował kierownik internat, który wcześniej był jego patronem.

Trzeci z nieletnich – stwierdził, że zadowolony jest z pobytu w zakładzie, wyraźnie mówił, że chciałby zemścić się na chłopcach, którzy byli sprawcami pożaru w zakładzie, że przez nich omal nie stracił życia. Stwierdził również, że podobny zamiar w dalszym ciągu mają inni wychowankowie zakładu, którzy ucierpieli podczas pożaru.

Odnosnie zarzutu zasadniczego dotyczącego uniemożliwienia im wyjść poza budynek i przebywania na świeżym powietrzu, stwierdzić należy, że wobec zamiaru dokonania odwetu przez innych wychowanków zakładu na nieletnich

i za spowodowanie pożaru, a także próby dokonania przez nich zbiorowej ucieczki, uzasadniona była decyzja dyrektora zakładu o szczególnym chronieniu ich i nie wychodzeniu poza budynek zakładu. Wyjaśnienia złożone przez strażnika i kierownika internatu wskazują, że nieletni po powrocie z aresztu śledczego byli zagrożeni chęcią zemsty ze strony innych wychowanków, a jednocześnie sami stwarzali poważne zagrożenie dla innych nieletnich zakładu.

Opisy zachowania nieletniego oraz próba samouszkodzenia i próba ucieczki wyraźnie świadczą o powyższym.

Nieletni w opinii dyrektora i pracowników, jest bardzo trudnym wychowankiem, jak powyżej powiedziano gotowym na wszystko, po pobycie w areszcie śledczym.

Obecnie nieletni: oraz oczekują na rozprawę i czują się jak bohaterowie, a szczególnie dotyczy to nieletniego

W opinii dyrektora i pracowników, są to nieletni trudno poddający się zabiegom resocjalizacyjnym, o czym świadczą – dokonywane ucieczki, zachowania szczególnie agresywne wobec innych osób, samouszkodzenia i próby samobójcze.

Nie bez znaczenia w tej sprawie jest fakt, że ZP w Sadowicach jest zakładem resocjalizacyjno – rewalidacyjnym czyli dla nieletnich upośledzonych umysłowo, i ich wypowiedzi oraz zachowania charakteryzują się nieprzewidywalnością, nasilają się gwałtownie, są niekontrolowane przez nich i nieadekwatne do sytuacji.

Kierownik Okręgowego Zespołu Nadzoru Pedagogicznego przy Sądzie Okręgowym we Wrocławiu, bezpośrednio sprawujący nadzór pedagogiczny nad zakładem pozostaje w stałym i częstym kontakcie z dyrektorem, personelem i wychowankami placówki, co udokumentowane jest w księdze kontroli zakładu oraz znajdujących się w dyspozycji dyrektora sprawozdaniach z jakości i efektów działalności zakładu. Na podstawie przeprowadzonych w 2007 r. kontroli i badań stwierdził się, że pracownicy zakładu przestrzegają praw nieletnich i pomagają im w wykonywaniu obowiązków. Pracownicy pedagogiczni i nie będący nauczycielami traktują wychowanków w sposób życzliwy i w trudnych – kryzysowych sytuacjach życiowych udzielają im odpowiedniego wsparcia, szczególną troską i opieką otacza się wychowanków słabszych pod względem psychicznym i fizycznym.

Sędzia wizytator Sądu Okręgowego ds. rodzinnych i nieletnich prowadzi na terenie placówki zajęcia z aplikantami sądowymi i kuratorskimi, a ponadto uczestniczy, na zaproszenie dyrektora w uroczystościach organizowanych przez zakład. W miarę potrzeby wspólnie z kierownikiem OZNP wspomaga działalność zakładu i zna problemy pracowników i wychowanków z jakimi zakład się boryka. Wszystkie osoby z zewnątrz odwiedzające zakład podkreślają dobrą atmosferę w placówce.

Sędzia sprawująca bezpośredni nadzór nad ZP w Sadowicach pozostaje w ścisłym kontakcie z dyrektorem placówki. Przebywa w zakładzie kilka razy w roku. Ostatnia wizytacja miała miejsce w grudniu 2007 r.. Podczas wykonywania czynności kontrolnych przeprowadzała rozmowy z nieletnimi, m.in. z _____ który wówczas nie przedstawił zarzutu złego traktowania go, mówił jedynie o zaginięciu ubrania. Wtedy już miał zapewnienie ze strony dyrektora, że otrzyma w zamian nową garderobę.

Ponadto należy stwierdzić, że w 2007 r., w ZP w Sadowicach, przeprowadzane było, przez zespół diagnostyczno – korekcyjny zakładu, wewnętrzne badanie opinii wychowanków dotyczące oceny warunków pobytu i pracy wychowawców. Żadna anonimowa ankieta wypełniona przez wychowanków nie zawierała zarzutów dotyczących złego traktowania ich przez personel placówki zawartych w skardze do Rzecznika Praw Obywatelskich.

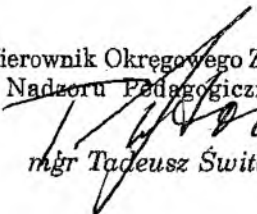
W załączeniu:

- 1) Oświadczenie Zbigniewa Stępnia – Dyrektora ZP w Sadowicach z dnia 10 marca 2008 r. – podpisany oryginał i kopia.
- 2) Protokół z zeznania nieletniego _____ – podpisany oryginał i odpis sporządzony na komputerze.
- 3) Protokół z zeznania nieletniego _____ – podpisany oryginał i odpis sporządzony na komputerze.
- 4) Protokół z zeznania nieletniego _____ – podpisany oryginał i odpis sporządzony na komputerze.
- 5) Protokół z wyjaśnienia strażnika Zenona Pawlata – podpisany oryginał i odpis sporządzony na komputerze.

6) Protokół z wyjaśnienia kierownika internatu Andrzeja Duczmala – podpisany oryginał i odpis sporządzony na komputerze.

Wrocław, dnia 17 marca 2008 r.

Kierownik Okręgowego Zespołu
Nadzoru Pedagogicznego

mgr Tadeusz Świtoń

Sędzia Wzytator
ds. rodzinnych i nieletnich

mgr Beata Bientek

SĘDZIA SĄDU REJONOWEGO
dla Wrocławia - Fabryczna
we Wrocławiu

mgr Benedykt Gabryś